

6.ÜNİTE

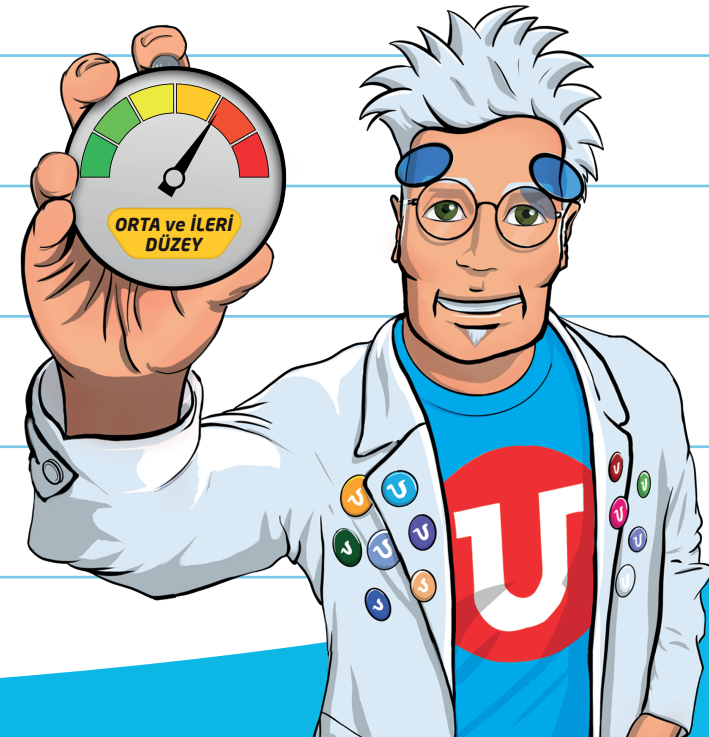

TYT Orta ve İleri Düzey Türkçe Soru Bankası

Zamir (Adıl)

FATMA GÜL ÖRS

ZAMİR(ADIL)

→ İsim olmadığı halde isim gibi kullanılan ve ismin yerini tutan sözcüklerdir.

Sözcük tipi zamir

Ek tipi zamir

★ Zamirler, isme gelen çekim eklerini alabilir.

Örnek:

→ Sana bunu bir ay sonra verebilirim.

(Altı çizili sözcük zamirdir ve isme gelen belirtme durum ekini almıştır.)

SÖZCÜK TİPİ ZAMİRLER:

Kişi Zamiri:

- Ben, sen, o, biz, siz, onlar ve kendi (Kendi sözcüğü kişi zamiri olarak da belirtilmekle beraber sorularda asıl adı olan dönüşlülük zamiri olarak karşımıza çıkmaktadır.)

Örnek:

- Ahmet, Ceyda ve *sen* öğleden sonra bir yere gittiniz ama nereye gittiğinizi *bize* söylemediniz.
- *Sizden* sonra *onlar* geldi.
- *Beni* arayan *o* muydu?

★ **UYARI:** “o” kişi zamiri, işaret zamiri veya işaret sıfatı olarak kullanılabilir. Hangisi olduğuna cümleye göre karar verilir.

Örnek:

- O kitabı almaya karar verdim. (İsmin yerini tutmamıştır, kendinden sonra gelen ismi işaret etmiştir. Bu yüzden işaret sıfatıdır.)
- Onu çekmeceye koy. (İnsan dışı varlığın yerini tutmuştur, bu yüzden işaret zamiridir. İşaret zamirleri insan dışı kavramların yerini tutar.)
- O, sizinle görüşmek istiyor. (İnsan isminin yerini tutmuştur, bu yüzden kişi zamiridir.)

★ Dönüştürme zamiri: **KENDİ**

→ Bu zamir, çoğunlukla pekiştirme göreviyle kullanılır.

Örnek:

→ Akyaka'ya gittim.

→ Akyaka'ya **kendim** gittim.

★ **NOT**: Kendi sözcüğü pekiştirme amaçlı kullanıldığından gereksiz değildir. Bu yüzden cümlede "**ben**" anlamı olsa da "**kendim**" sözcüğünün kullanımı anlatım bozukluğuna yol açmaz.

İşaret Zamiri:

- bunu, şunu, onu, buna, şuna, ona, bunlar, şunlar, onlar, bura, şura, ora, böylesi, şöylesi, öylesi, ötekiler, berikiler, diğerleri...

Örnek:

- *Böylesi* görülmedi.
- Kardeşinle *şuraya* otur.

★ **NOT:** Şuraya, buraya, oraya gibi sözcükler sorularda “*yer belirten işaret zameri*” ifadesiyle de karşımıza çıkabilir.

Örnek:

→ *Diğerleri* sizinle gelecek.

★ **NOT:** Bu cümlede “*diğerleri*” sözcüğü her ne kadar insan isminin yerini tutmuş gibi görünse de aslında ismin yerini tutmak yerine onları işaret etmektedir. Bunun daha pratik kavrama yöntemi ise şudur: Kişi zamirleri “ben, sen, o ; biz, siz, onlar” sözcükleriyle sınırlıdır. Bunun dışında kalanlar insan isminin yerini tutmuş izlenimi bıraksa da kişi zamiri olarak nitelendirilemez.

Belgisiz Zamiri:

→ herkes, hepsi, kimse, birçoğu, birkaçı, hiçbirisi, çoğu, tümü, kimi, başkası, bazıları, biri, şey...

Örnek:

→ *Kimi* benim gibi sever gönülden, kimi senin gibi el olur gider.

→ *Biri* bana gelsin, o da sensin.

→ Bu işi *başkasından* çekinerek yapma.

→ Burada *çoğu* karın tokluğuna çalışır.

Soru Zamiri:

- İsmiñ yerini soru yoluyla tutan zamirlerdir. Bu yüzden soru zamirinin yerine isim kullanılabilir. Bir pratik yol da soruya cevap vermektir. Sorunun cevabı *isim* veya *zamir*se soru sözcüğünün türü de soru zamiridir.

Örnek:

→ Bu projeyi kim hazırladı?

CEVAP: Esra hazırladı. (*Cevabımız isimdir.*)

→ Yarın nereye gideceksiniz?

CEVAP: Yarın Ankara'ya gideceğiz.

→ Nereden geliyorsunuz?

CEVAP: Okuldan geliyoruz.

→ Hangisini beğendiniz?

CEVAP: Şunu beğendim. (*Cevabımız ismin yerini tutan zamir olduğu için sorumuz da soru zamiridir.*)

★ **UYARI:** “**Ne?**” Sorusu farklı türlerde karşımıza çıkabilir:

1. “**Hangi?**” anlamına geliyorsa ve kendinden sonra belirttiği isim varsa soru sıfatıdır.

Örnek:

→ **Ne** konuda görüşeceksiniz? (**Hangi konuda görüşeceksiniz?**)

2. "Sorunun cevabı *isim ve zamir*se soru da soru zamiridir.

Örnek:

→ Kirtasiyeden *ne* aldın? (*Kirtasiyeden kalem aldım.*)

3. . Soru "*Niçin?*" anlamına geliyorsa soru zarfıdır.

Örnek:

→ *Ne* bakıyorsun? (*Niçin bakıyorsun?*)

EK TİPİ ZAMİRLER:

İlgi Zamiri:

- : -ki
- İsim tamlamalarında tamlananın yerini tutar.

Örnek:

- Bu mahallenin muhtarını bilmiyorum, bizim mahallenin muhtarını biliyorum.
mahalleninkini
- Sizinkilerle görüştün mü?
- Salonun lambasını değiştirdik, mutfakındaki kaldı.

★ **UYARI:** Sifat yapan -ki, ilgi zamiri -ki ve bağlaç olan ki karıştırılmamalıdır.

Örnek:

- Ceyda'nın notu Esin'inkinden düşükmüş.
- Elindeki anahtarları masanın üzerine bıraktı.
- Elindekileri masanın üzerine bıraktı.
- Anlıyorum ki insanları tam olarak tanıyamamışım.

İyelik Zamiri:

→ İsme “*benim, senin, onun*” gibi anlamlar katan eklerdir.

★ **NOT**: İyelik zamiri, iyelik ekidir. İsim tamlamalarının tamlanan kısmında bulunduğu için tamlanan eki olarak da adlandırılır.

Örnek:

→ Çorabımı makineye attım. (*-m: İyelik zamiri = İyelik eki*)

→ Öğretmeni bu hafta sonu için çok ödev vermiş. (*-i: İyelik zamiri = İyelik eki*)